

From: [M.P. Buis - Mellema](#) on behalf of [Griffie](#)
To: Postkamer@kaagenbraassem.nl
Subject: FW: Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland 2016-2017
Date: donderdag 19 oktober 2017 15:38:39
Attachments: [image001.png](#)
[20170905 jaarverslag_RBL_2016-2017.pdf](#)
[Infographic beleidsdoelstellingen jaarverslag 2016-2019.pdf](#)
[Factsheet Kaagdefinitief.pdf](#)

Van: secretariaatrbl [<mailto:secretariaatrbl@hollandrijnland.nl>]
Verzonden: dinsdag 17 oktober 2017 14:02
Aan: Griffie; M. Jehee
Onderwerp: Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland 2016-2017

Geachte heer, mevrouw,

Met plezier bied ik u het Jaarverslag 2016-2017 van het Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland (RBL) aan.
Het RBL is verantwoordelijk voor de leerplichttaak en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voor twaalf gemeenten in de regio Holland Rijnland.

Dit jaarverslag geeft u inzicht in de resultaten van het schooljaar 2016-2017 en de ontwikkelingen op het gebied van leerplicht en kwalificatieplicht in de regio Holland Rijnland. In het jaarverslag wordt onder andere informatie gegeven over het aantal meldingen van verzuim, vrijstellingen en trajecten van voortijdig schoolverlaters. Tevens vindt u in de bijlage van het jaarverslag een factsheet met daarin de cijfers van uw individuele gemeente.

Daarnaast worden de doelstellingen zoals opgesteld in het RBL beleidsplan 2015-2018 geëvalueerd middels een infographic (bijlage).

Indien u vragen of opmerkingen over dit jaarverslag heeft kunt u contact opnemen met Nelleke Koppelman via nkoppelman@hollandrijnland.nl of tel. 06 86 81 52 55.

Wij geven in de raadscommissie van uw gemeente graag een toelichting op het jaarverslag en op de activiteiten van Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland. Als u hier behoefte aan heeft kunt u contact met ons opnemen via secretariaatrbl@hollandrijnland.nl.

Met vriendelijke groet,
Nelleke Koppelman
adviseur kennis en kwaliteit

06 - 86 81 52 55
www.hollandrijnland.nl
www.rbl-hollandrijnland.nl

Holland Rijnland is het samenwerkingsorgaan van 14 gemeenten die gelegen zijn tussen de metropoolregio's Amsterdam en Rotterdam Den Haag. In de domeinen maatschappij, economie en leefomgeving faciliteert Holland Rijnland regionale samenwerking. Daarnaast voert zij taken uit op het gebied van leerplicht, jeugdhulp, woonruimteverdeling en doelgroepenvervoer.

Holland Rijnland is de samenwerkingsorganisatie van 14 gemeenten uit de Duin- en Bollenstreek, de Leidse regio en de Rijn- en Veenstreek. In de domeinen maatschappij, economie en leefomgeving faciliteert Holland Rijnland in projecten en programma's regionale samenwerking tussen de gemeenten. Daarnaast hebben de gemeenten onder meer het Regionaal Bureau Leerplicht en de Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap Jeugdhulp bij Holland Rijnland ondergebracht.

Dit bericht is gecontroleerd op Malware door Websense. www.websense.com

Jaarverslag

Regionaal Bureau Leerplicht 2016-2017

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag over schooljaar 2016/2017 van het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) Holland Rijnland. In dit jaarverslag wordt informatie gegeven over de werkzaamheden van het Regionaal Bureau Leerplicht op het gebied van leerplicht, kwalificatieplicht en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten (RMC-functie). Het RBL is onderdeel van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland.

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs en moeten de kans krijgen zich te ontwikkelen om een positieve basis te leggen voor hun toekomst. Door zich te ontplooiën en onderwijs te volgen, worden zij toegerust om deel te nemen aan de samenleving en vergroten zij de kans op een arbeidsplek die aansluit bij hun talenten en interesses.

Medewerkers van het RBL zetten zich - samen met ouders, jongere, onderwijs, jeugdhulp en andere relevante partijen - in om schoolverzuim tegen te gaan, schooluitval te voorkomen en jongeren te begeleiden naar een positieve, zelfstandige toekomst.

Het RBL stelt zich ten doel dat ieder kind dat in staat is onderwijs te volgen een passende onderwijsplek of een combinatie van onderwijs en zorg krijgt. Hiermee wordt het aantal thuiszitters teruggedrongen. Aansluitend streeft het RBL naar een dalend aantal vrijstellingen op basis van psychische of lichamelijke gronden (artikel 5 onder a). Het tegengaan en aanpakken van voortijdig schooluitval, is tevens een van de kerndoelen. Trajectbegeleiders bieden preventieve begeleiding om te voorkomen dat jongeren uitvallen. En als een jongere toch uitvalt, moet deze zo goed mogelijk worden (terug)geleid naar werk of onderwijs.

Met dit jaarverslag geven we inzicht in de belangrijkste cijfers. Met de verhalen uit de praktijk geven wij een beeld van de werkzaamheden en vooral het verhaal achter de cijfers.

R.A. van Gelderen
Lid Dagelijks Bestuur Holland Rijnland
Portefeuillehouder voor het Regionaal Bureau Leerplicht

Inhoudsopgave

VOORWOORD	1
HOOFDSTUK 1 ELK KIND NAAR SCHOOL	3
1.1 JONGEREN DIE NIET NAAR SCHOOL GAAN	4
HOOFDSTUK 2 LEERPlicht EN KWALIFICATIEPLICHT: 5-17 JAAR	6
2.1 AANTAL KINDEREN DIE VERPLICHT ZIJN OM NAAR SCHOOL TE GAAN (5-17 JAAR)	6
2.2 LEERLINGEN DIE SOMS NIET NAAR SCHOOL KOMEN (VERZUIM).....	7
2.3 LEERLINGEN DIE LANGDURIG NIET OF AMPER NAAR SCHOOL GAAN	12
2.4 KINDEREN DIE NIET INGESCHREVEN STAAN OP SCHOOL (ABSOLUUT VERZUIM)	14
2.5 KINDEREN DIE NIET NAAR SCHOOL KUNNEN (VRIJSTELLING)	17
HOOFDSTUK 3 RMC: 18-22 JAAR	20
3.1 JONGEREN MET PROBLEMEN OP SCHOOL	20
3.2 JONGEREN DIE ZIJN GESTOPT MET SCHOOL (VOORTIJDIG SCHOOLVERLATER).....	23
SLOTWOORD	30

Hoofdstuk 1 Elk kind naar school

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs om zich te ontwikkelen en te ontplooiën. Het Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland (RBL) ziet hierop toe door de uitvoering van de Leerplichtwet. Daarnaast voert het RBL de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) uit voor voortijdig schoolverlaten.

Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland

Het RBL voert de leerplichtfunctie (5- t/m 15-jarigen, de kwalificatieplicht (16- en 17-jarigen) en de RMC-functie (jongeren tot 23 jaar) uit voor twaalf gemeenten in de regio Holland Rijnland. Deze gemeenten zijn: Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude.

De overige gemeenten binnen de regio Holland Rijnland, Alphen aan de Rijn en Nieuwkoop, voeren de leerplichtfunctie zelf uit en zijn ingedeeld bij een andere RMC-regio. Waar in dit jaarverslag over de regio Holland Rijnland wordt gesproken, worden bovengenoemde gemeenten bedoeld, exclusief Alphen aan de Rijn en Nieuwkoop.

De missie van het RBL is het waarborgen van het recht op onderwijs van 5- tot 23-jarigen. Door onderwijs kunnen jeugdigen zich ontplooiën en ontwikkelen. Door het behalen van een startkwalificatie voldoen zij aan het minimale niveau dat nodig is om een goede kans te maken op de arbeidsmarkt en te participeren in de samenleving.

Om de missie zo goed mogelijk uit te voeren, blijft het RBL zich ontwikkelen. De cijfers waarover het RBL beschikt en de signalen die binnenkomen, gebruikt het RBL om de werkprocessen te verbeteren.

Daarnaast hebben de gemeenten het "Beleidsplan Leerplicht en RMC 2015-2018" vastgesteld. Deze heeft als hoofddoelstelling *dat alle jongeren tussen de 5 en 23 jaar die daartoe in staat zijn, onderwijs volgen tot zij een startkwalificatie hebben behaald.*

Uitgebreide cijfers over VSV'ers zijn niet opgenomen in dit jaarverslag. De landelijke cijfers over voortijdig schoolverlaten van het schooljaar 2016-2017 worden in de VSV factsheet gepubliceerd en aan de gemeenten gestuurd. Wel zijn de inspanningen van het RMC ten behoeve van de VSV'ers weergegeven.

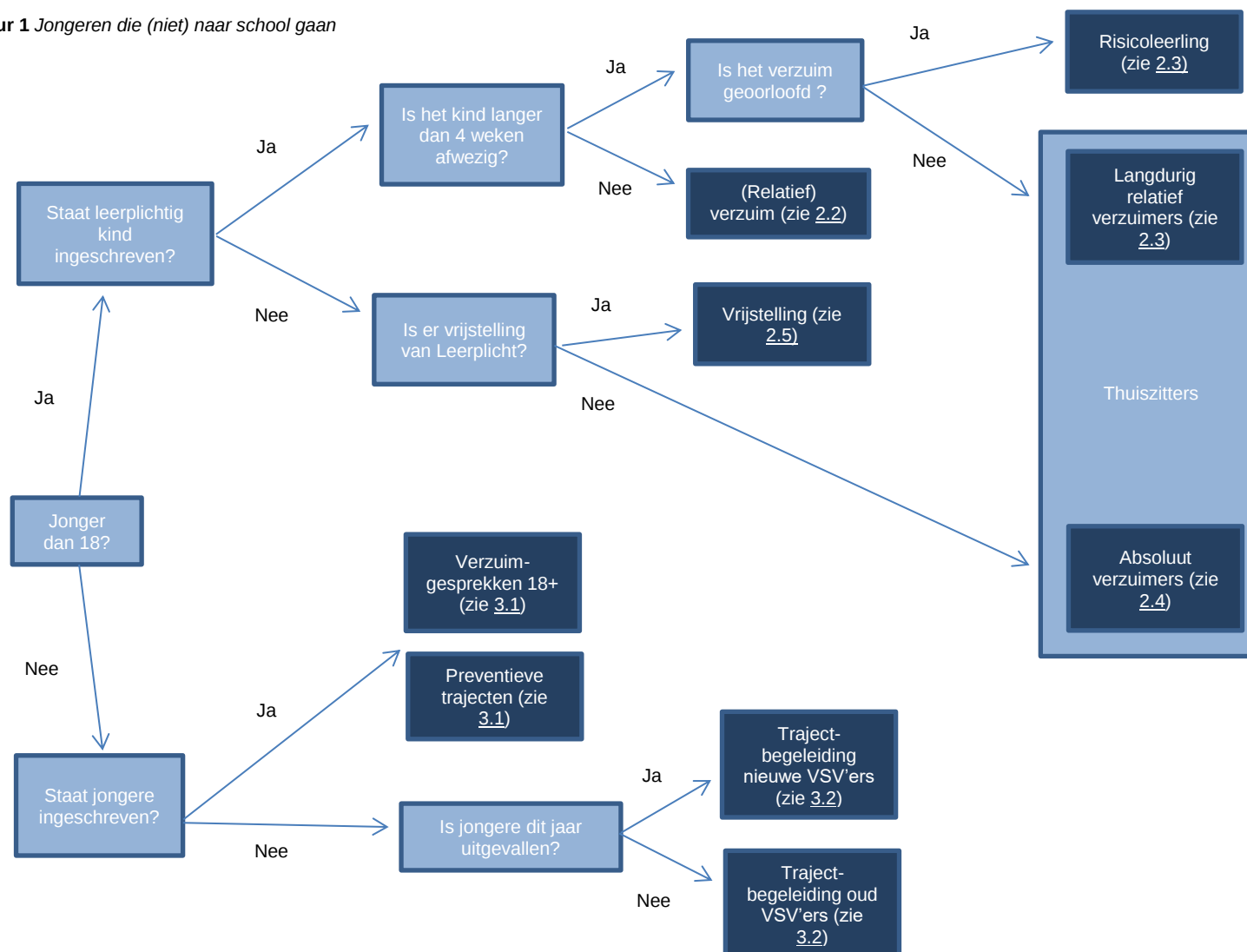
De doelstellingen die opgesteld zijn in het beleidsplan 2015-2018 zijn niet meer helemaal actueel daarom heeft het RBL vervroegd het initiatief genomen om een nieuw beleidsplan op te stellen. De (cijfermatige) ontwikkelingen worden, samen met gemeenten, omgezet in meetbare doelen en verbeterde werkwijzen in een jaarplan. Hiermee wil het RBL flexibel inspelen op nieuwe ontwikkelingen en veranderende inzichten.

1.1 Jongeren die niet naar school gaan

De meeste jongeren gaan naar school. Wanneer een jongere niet naar school gaat, kan dat worden geschaard onder de volgende categorieën .

- Leerlingen die soms niet naar school komen (verzuim)
- Leerlingen die langdurig niet of amper naar school gaan
- Kinderen die niet ingeschreven staan op school (absoluut verzuim)
- Kinderen die niet naar school kunnen (vrijstelling)
- Jongeren met problemen op school
- Jongeren die zijn gestopt met school (voortijdig schoolverlater)

Figuur 1 Jongeren die (niet) naar school gaan

Hoofdstuk 2 Leerplicht en kwalificatieplicht: 5-17 jaar

Jongeren van 5 tot en met 17 jaar vallen onder de leerplicht of kwalificatieplicht. Wanneer deze jongeren, om wat voor reden dan ook, niet naar school gaan, komen ze in beeld bij het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL).

Leerplicht

Alle kinderen in de leeftijd van 5 tot en met 15 jaar die in Nederland wonen, zijn leerplichtig. Zij moeten onderwijs volgen op de school waar ze staan ingeschreven. De leerplicht duurt tot en met het einde van het schooljaar waarin het kind 16 jaar wordt. De leerplichtambtenaar houdt toezicht op naleving van de Leerplichtwet.

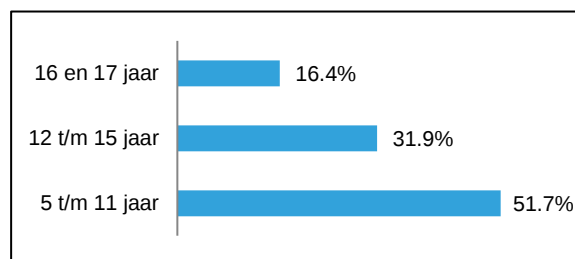
Kwalificatieplicht

Met de kwalificatieplicht wordt de leerplicht verlengd tot de dag dat de leerling een startkwalificatie heeft gehaald, of tot de dag waarop de leerling 18 jaar wordt. Een startkwalificatie is (minimaal) een vwo-diploma, havo-diploma of een mbo-diploma op niveau 2 of hoger.

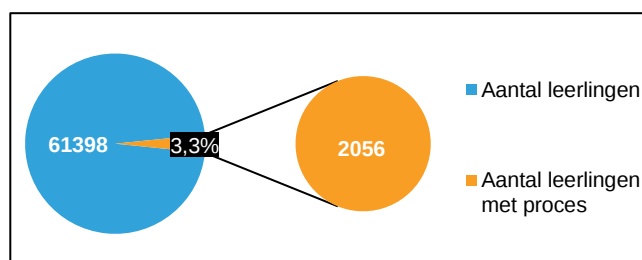
2.1 Aantal kinderen die verplicht zijn om naar school te gaan (5-17 jaar)

Op 1 januari 2017 woonden er volgens het CBS 61.398 jongeren van 5 tot en met 17 jaar in de leerplichtregio Zuid-Holland Noord. Deze jongeren hebben een leer- of kwalificatieplicht. De meesten van hen komen niet in aanraking met het RBL. Maar een klein percentage wel. Voor het schooljaar 2016-2017 lag dit percentage op 3,3%. Het merendeel van deze leerlingen komt vanwege verzuim in aanraking met het RBL.

Figuur 2 Verdeling leer- en kwalificatieplichtige jongeren

Figuur 3 Populatie 5-17 jaar en leerlingen met proces

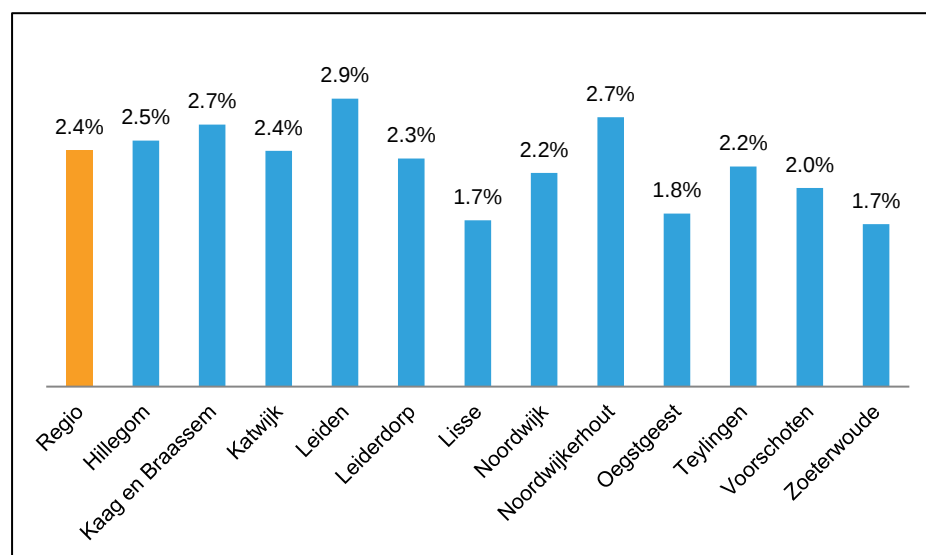

2.2 Leerlingen die soms niet naar school komen (Verzuim)

Scholen zijn wettelijk verplicht om een verzuimmelding te doen als een leerling in vier weken minimaal 16 uur ongeoorloofd afwezig is. Het gaat om verzuim door een leerling in de leerplichtige leeftijd die wél staat ingeschreven bij een onderwijsinstelling.

In 2016-2017 werden 2048 meldingen van relatief verzuim gedaan over 1476 leerlingen. Het aantal meldingen is vergelijkbaar met vorig jaar. Dit geldt tevens voor het percentage leerlingen met een verzuimmelding.

Figuur 4 Percentage leerlingen met verzuimmelding per gemeente¹

¹ Het aantal unieke leerlingen per verzuimsoort. Jongeren die voor meerdere verzuimsoorten een melding hebben, worden 1 keer meegeteld.

Verhaal uit de praktijk: Na vijf jaar terug naar school

Ieder kind volgt onderwijs en staat ingeschreven bij een school. Zo staat het in de leerplichtwet. En dat is ook waar het Regionaal Bureau Leerplicht op toeziet. Maar niet ieder kind is in staat om daadwerkelijk onderwijs te volgen. Soms zijn er psychische en fysieke redenen waarom een kind niet naar school kan gaan. Zo was het ook bij de inmiddels 15-jarige Mitch. Van zijn achtste tot zijn dertiende ging hij niet naar school. Dat hij nu toewerkt naar een VMBO-kader diploma, was lange tijd ondenkbaar. Een verhaal rondom leerplicht, vrijstelling en perspectief.

Tot aan groep 4 volgde Mitch gewoon onderwijs. 'Hij was weliswaar een jongen die soms een gebruiksaanwijzing nodig had', erkent zijn moeder Linda, 'maar tot grote problemen leidde dat niet. Dat veranderde dramatisch in groep 5. Alles veranderde in één keer. De locatie van de school, de leerkrachten en ook zijn klasgenootjes.'

Twee weken onderweg in het nieuwe schooljaar barste de bom. Linda: 'Waar hij met zijn vorige juf een goede klik had, was het nu al snel mis. Hij werd opstandig en weigerde alles.'

Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland 2016-2017

In totaal werd in 2016-2017 in Holland Rijnland over 2,4% van de jongeren in de leeftijd van 5 tot en met 17 jaar een verzuimmelding gedaan, dit is gelijk aan vorig jaar. De percentages lopen uiteen van 1,7% in Lisse en Zoeterwoude tot 2,9% in Leiden. Over het algemeen geldt hoe meer leerlingen op het mbo, hoe hoger het percentage leerlingen met een verzuimmelding.

Verzuim

Er is sprake van verzuim als een jongere wel is ingeschreven maar zonder geldige reden minimaal 16 uur ongeoorloofd in les- of praktijktijd afwezig is in vier weken. Verzuim is in drie verzuimsoorten op te delen:

- Luxe verzuim: op vakantie gaan buiten de schoolvakantie zonder toestemming van school.
- Spijbelverzuim: herhaaldelijk te laat komen of afwezig zijn, waarbij eventueel achterliggende problematiek geen rol speelt bij het verzuim. Bij spijbelverzuim kan als sanctie een Halt-maatregel worden opgelegd
- Overig verzuim: verzuim dat niet onder spijbelverzuim en luxe verzuim valt. Onder overig verzuim valt verzuim dat samenhangt met achterliggende problemen van de leerling. Een voorbeeld hiervan is een leerling die regelmatig verzuimt omdat hij of zij binnen het gezin zorgtaken op zich neemt waardoor onvoldoende tijd voor school overblijft. Ook hierbij geldt dat het verzuim soms niet aan de wettelijke termijn van 16 uur van 4 weken komt, maar de school wel een melding kan doen.

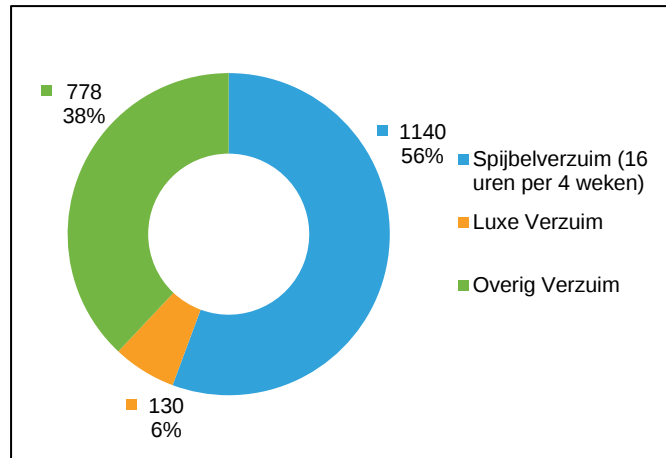
Reden van het verzuim

Verzuim is in drie soorten op te delen: luxe verzuim, spijbelverzuim en overig verzuim. In figuur 5 komt de verdeling per type verzuim terug op basis van het aantal meldingen.

Als hij daarop werd aangesproken, begon hij te spugen, te schoppen of met van alles te gooien. Op advies van het zorgteam van school ging Mitch naar een andere groep. Maar daar werd hij apart gezet. Mitch begreep er niets van en zijn gedrag werd heftiger. Ook thuis werd hij agressief, maar omdat hij nog maar 8 jaar was, kon ik hem nog in bedwang houden. Bij de GGZ vermoedden ze dat zijn gedrag voortkwam uit PTSS, een trauma dat hij opliep toen hij anderhalf was en ernstig ziek. Een verdere diagnose werd er niet gesteld. Wel werd geconstateerd dat zijn IQ bovengemiddeld was.'

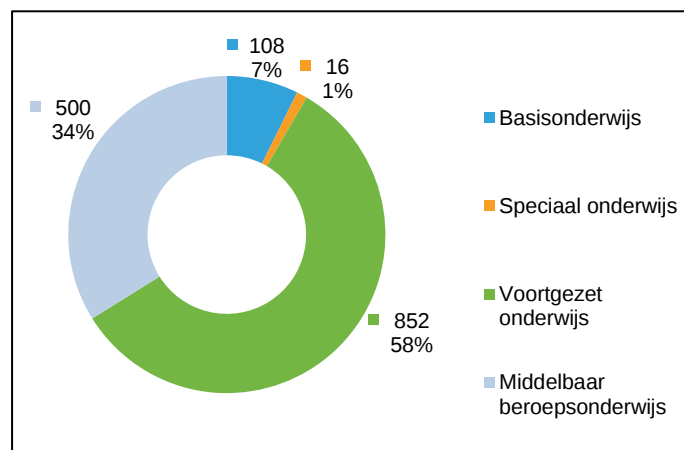
Voor Mitch startte er een periode waarbij hij reisde langs verschillende scholen en instellingen. Zijn nieuwe school, een ZMLK-school, wist geen raad met hem. Linda: 'Hij werd veelal apart gezet in de time-outkamer waar hij voornamelijk op zijn DS speelde. Hoewel ik nog geen ontheffing had van de leerplicht, haalde ik hem van school. Dan maar thuis niets doen, dacht ik. Dat was nog een flinke opgave, want mijn toenmalige partner had een eigen winkel en was merendeels van de tijd weg. Zelf werkte ik ook 32 uur per week.'

Figuur 5 Verdeling verzuimmeldingen

Meer dan de helft (56%) van de meldingen gaat over spijbelen. 38% bestaat uit overig verzuim en het laagste percentage (6%) bestaat uit luxe verzuim.

Figuur 6 Aantal gemelde leerlingen per schoolsoort

Uiteindelijk belandde Mitch voor dagbehandeling bij Curium nadat hij zijn moeder bedreigde met een mes. 'Daar kregen we al snel te horen dat hij een ernstige vorm van autisme had en dat hij in feite gehandicapt is', vervolgt Linda. 'Dat was een klap in het gezicht. Het ging daarna steeds slechter met Mitch, zijn leven voelde uitzichtloos en hij wilde dood. Een klinische opname volgde en Mitch kreeg medicijnen waarvan hij iets rustiger werd. In die tijd kreeg Mitch ontheffing van de leerplicht.'

Na een half jaar kwam Mitch terecht bij Inzowijs, een dagverblijf voor autistische jongeren. Linda: 'Daar kreeg hij één-op-één begeleiding, maar er veranderde niets en hij leerde ook niets. De dagbesteding bestond vooral uit toezicht houden en Mitch speelde veelal spelletjes op de computer. Zodra hij thuis kwam, zette hij zijn gedrag weer door en bleek hij steeds moeilijker te handhaven. Hij werd agressief, gooide dingen stuk en viel me aan.'

Uiteindelijk moest Linda, hoe zwaar haar dat ook viel, besluiten om Mitch uit huis te plaatsen, en werd daarin bijgestaan door Stichting MEE en het Centrum voor Consultatie en Expertise.

De verzuimmeldingen van unieke leerlingen zijn voor het grootste deel afkomstig uit het voortgezet onderwijs (58%).

Het percentage leerlingen met een verzuimmelding verschilt per schoolsoort. Het mbo kende in 2016-2017 relatief gezien de meeste leerlingen met een verzuimmelding, circa 13,7%. Op het voortgezet onderwijs had dit schooljaar circa 3,4% van de leerlingen een verzuimmelding. Het basis en speciaal onderwijs hadden relatief het minste verzuim, respectievelijk 0,3% en 1,1%. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar.

Aanpak van het RBL

Als er een verzuimmelding is gedaan, onderzoekt de leerplichtambtenaar of de melding terecht is en of er sprake is van ongeoorloofd verzuim. Op basis hiervan wordt een aanpak bepaald. Van de 2048 meldingen zijn er 1205 (59%) daadwerkelijk geconstateerd als verzuim. Vorig jaar was bij 66% van de meldingen sprake van geconstateerd verzuim. Per type verzuim verschilt het percentage geconstateerd verzuim. Bij een melding luxe verzuim wordt in 78% van de gevallen verzuim geconstateerd, ook bij een melding overig verzuim is dit 76%. Bij een melding spijbelverzuim wordt in 45% van de gevallen verzuim geconstateerd. De geconstateerde meldingen hebben betrekking op 1018 leerlingen. In onderstaande tabel is te zien dat bij ongeveer de helft van de geconstateerde verzuimmeldingen een waarschuwing wordt gegeven.

Halt en proces verbaal

Halt

Bij spijbelverzuim of veelvuldig te laat komen, wordt voor leerplichtige jongeren een Halt-straft ingezet. Als de jongere de opgelegde straf positief afrondt, wordt de overtreding geseponeerd. Als de jongere de straf negatief afrondt, wordt het PV naar de officier van justitie gestuurd. Deze beslist over de verdere afhandeling. Een Halt-straft kan tot maximaal 60 uur spijbelen of 60 keer te laat komen worden ingezet.

Proces-verbaal (PV)

Een PV kan worden opgemaakt tegen ouders, een leerling van 12 tot 18 jaar of tegen beide. Het Openbaar Ministerie toetst het PV en de bepaalt de verdere aanpak.

Via-via kwam zij in contact met Inizo dat net was opgestart. Inizo is een woon- en zorgconcept, bedacht door teamleider Hans Ramp, waar jongeren met onbegrepen gedrag in een veilige vertrouwde omgeving wonen. Het gaat veelal om jongeren met autisme en daaraan verwante stoornissen. 'Vlak na onze opening kwam Mitch bij ons kijken', herinnert Hans zich. 'En dat ging redelijk goed. Dat was de reden om hem uiteindelijk bij Inizo te laten wennen. Hij heeft een hoog IQ maar daar tegenover een laag EQ. In situaties die voor hem bedreigend overkomen, kan hij explosief reageren. Daarbij kan hij zich moeilijk verplaatsen in hoe zijn handelen op anderen overkomt.'

Bij Inizo werden duidelijke normen gesteld, wat wel en niet wordt geaccepteerd. Hans: 'Dat leidde in het begin zeker tot conflicten, waarbij Mitch ook wel uit de bocht vloog. Dan fixeerden we hem tot hij bedaarde. Daarna was hij veelal goed aanspreekbaar. We probeerden iedere keer zijn comfortzone op te rekken. Dan gaf hij zelf aan dat hij sommige zaken doodeng vond. Maar we leerden hem dat we er in die situaties voor hem zijn.'

Dat oprekken van zijn comfortzone was ook nodig op het terrein van onderwijs.

Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland 2016-2017

Tabel 1 Wijze van afsluiten geconstateerd verzuim

Verzuim	2015-2016	% 2015-2016	2016-2017	% 2016-2017
Waarschuwing	721	52%	622	52%
Afspraken	308	22%	284	24%
Verzuim niet verwijtbaar	122	9%	91	8%
Halt	89	6%	90	7%
Proces verbaal	93	7%	66	5%
Toestemming	29	2%	33	3%
Verhuisd	15	1%	12	1%
Vrijstelling	6	0%	6	0%
Zorgverwijzing	5	0%	1	0%
Geconstateerd	1388	100%	1205	100%

Justitiële afdoeningen

Een groot deel van het verzuim wordt afgesloten met preventieve maatregelen, zoals waarschuwingen en afspraken. Als preventieve maatregelen niet tot het gewenste resultaat leiden, kan een leerplichtambtenaar een Halt-straft of proces-verbaal inzetten.

Sinds groep 6 had Mitch geen onderwijs meer gevolgd. Na een half jaar bij Inizo werd voorzichtig gekeken naar mogelijkheden voor scholing. Hans raakt in gesprek met de Leo Kanner school, een onderwijsgroep gespecialiseerd in autistische leerlingen. Samen met directeur Douwe Splinter zocht hij naar een manier om Mitch weer onderwijs te laten volgen.

Al vrij snel na het eerste gesprek volgde de beslissing om onderwijs op locatie te geven. Douwe: 'Ik zei tegen Hans, kom, we gaan het doen. Daarvoor moest ik echter wel formatie vrij maken. De regels rondom de bekostiging van onderwijs stellen namelijk eisen aan de inrichting en het lokaal. Daarnaast moet onderwijs binnen de schoolmuren worden gegeven. Dat was voor Mitch echter geen optie. Maar vanuit maatschappelijke verantwoording wilden we hier toch capaciteit voor vrij maken en deden dit dus in feite pro deo.'

Mitch startte met één keer per week 1 a 1,5 uur les, samen met een andere jongen die bij Inizo woont. Douwe: 'Telkens dezelfde juf gaf les. Leo Kanner zette zich in voor het onderwijs, Inizo voor het gedrag tijdens de lessen.'

Figuur 7 Maatregelen bij verzuim

De maatregelen bij verzuim zijn op basis van aantallen weergegeven in bovenstaande piramide. De maatregelen hoeven niet opvolgend te zijn.

2.3 Leerlingen die langdurig niet of amper naar school gaan

Langdurig verzuim

We spreken van langdurig verzuim als een leer- of kwalificatieplichtige leerling langer dan vier weken ongeoorloofd verzuimt zonder dat er sprake is van een vrijstelling van leerplicht.

‘En er was altijd een begeleider aanwezig’, vult Hans aan. ‘Na de les ging Mitch zelf verder. Met de instructie die de leerkracht gaf aan de begeleiders van Inizo, kon Mitch de rest van de week aan de slag.’

Volgens de leerplichtwet, betrad Mitch een soort schemerzone, omdat hij wél onderwijs volgde maar niet bij een school stond ingeschreven. RBL gaf toch groen licht aan de pilot, omdat de leerplichtambtenaar inzag dat het Mitch een unieke kans bood.

Hoewel het leerproces niet zonder slag of stoot verliep, maakte Mitch flinke vorderingen zelfs zo dat werd gekeken of hij de overstap naar het schoolgebouw van de Leo Kanner kon maken. Hans: ‘De juf die hem bij Inizo les gaf, ging met hem mee naar school. Doordat het een vertrouwd gezicht was, durfde hij de stap te maken. Er ging echter ook een begeleider vanuit Inizo mee.’

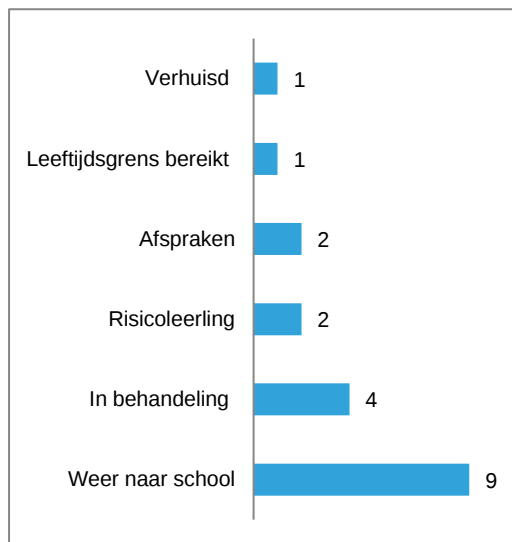
De opbouw was stapsgewijs, met eerst twee keer per week een dagdeel, opbouwend naar vijf dagen. Douwe: ‘De lessen die veel prikkels opleverden, zoals gym en praktijkvakken, werden in eerste instantie eruit gelaten. Mitch kreeg les in een groep van twaalf jongeren.’

In de regio zijn er in het schooljaar 2016-2017 negentien langdurig verzuimers. Van deze negentien leerlingen zijn er tien die korter dan drie maanden thuis zitten en negen leerlingen die langer dan drie maanden thuiszitten. Redenen voor langdurig verzuim zijn dat leerlingen niet naar school willen, dat er geen overeenstemming is tussen school en ouders of ouders die hun kind niet naar school sturen.

Aanpak van het RBL

In figuur 8 is te zien wat de status nu is van de leerlingen waarbij langdurig verzuim is geconstateerd.

Figuur 8 Afhandeling langdurig verzuim

Een groot deel van de langdurig verzuimers is weer naar school. Vier leerlingen zijn nog in begeleiding bij leerplicht. Dit zijn trajecten waarbij de leerplichtambtenaar nog in contact is met de ouders en de leerling.

De stappen die Mitch heeft gezet, zijn indrukwekkend voor een jongen die vijf jaar geen onderwijs heeft gehad. 'Er wordt nu vanuit gegaan dat hij Kader A moet kunnen halen en dat hij zelfs zou kunnen uitstromen naar MBO', vertelt Linda niet zonder trots. 'Het geeft hemzelf ook een goed gevoel. Hij doet ontiegelijk zijn best, want hij is ook nog eens perfectionistisch en bang voor lage cijfers. Maar goed, hij heeft nu het idee dat hij ook dingen kan waar hij eerst angstig voor was.'

Volgens Hans is het angstige jongentje dat Mitch was, een beetje zekerder geworden die zo nu en dan ook sport en naar de tandarts durft. ‘

Inmiddels hebben Inizo en de Leo Kannerschool gezamenlijk een leslokaal ingericht in een grote schuur in de tuin van Inizo. De inrichting van de lokalen is identiek aan die in de school. Stichting Latei, die dagbesteding biedt aan jongeren, droeg zorg voor de inrichting.

Risicoleerling

Bij risicoleerlingen is geen sprake van ongeoorloofd verzuim. Het zijn leerlingen die om verschillende redenen vaak een langere periode (minimaal vier weken) niet naar school gaan en waar een risico is op schooluitval.

Het RBL werkt nauw samen met verschillende samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs in de regio, om thuiszitters en risicoleerlingen zo snel mogelijk naar school terug te begeleiden.

Er zijn in het schooljaar 2016-2017 in totaal 131 risicoleerlingen bekend bij het RBL. Velen van hen zijn niet in staat om naar school te gaan. Anderen zitten in een zorgtraject wat als vervanging dient voor onderwijs, en een kleine groep is langdurig geschorst. Vorig schooljaar waren er 121 risicoleerlingen bekend bij het RBL. Regelmatig heeft het RBL afstemming met de samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs over aanpak en monitoring.

2.4 Kinderen die niet ingeschreven staan op school (Absoluut verzuim)

Absoluut verzuim

Een absoluut verzuimer is een jongere met leer-of kwalificatieplicht die niet staat ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling en niet is vrijgesteld van onderwijs.

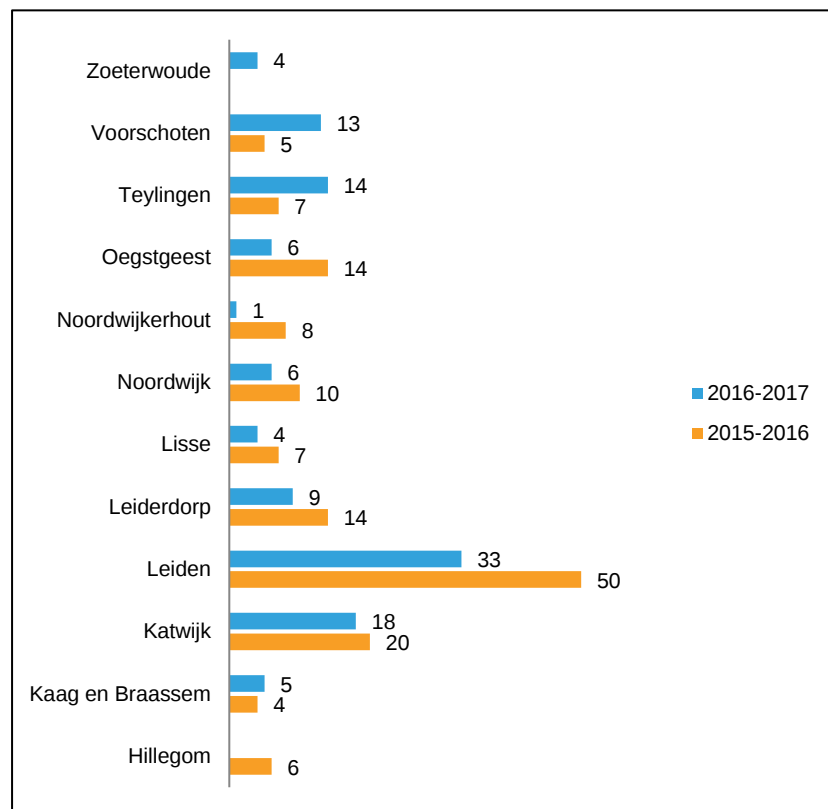
In het vorig schooljaar waren er 145 leerlingen waarbij absoluut verzuim is geconstateerd. Dit jaar zijn er 113 leerlingen met absoluut verzuim. Hieronder is per gemeente de verdeling van leerlingen te zien waarbij absoluut verzuim is geconstateerd

Samenwerking onderwijs en jeugdhulp

In de case van Mitch wisten jeugdhulp en onderwijs elkaar goed te vinden. Een goede klik tussen Inizo en de Leo Kannerschool, leidde tot een pilot die een mooi resultaat opleverde. Maar er is nog werk te doen wat betreft de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp, weet Erik Beers, coördinator Loket Passend Onderwijs van het SWV VO in Leiden. 'Een goed onderwijs-zorgprogramma biedt dan uitkomst', vertelt Erik. 'Het is van belang vroegtijdig hulpverlening te starten zodat een leerling niet onnodig lang thuis zit.

Een voorbeeld is een project van Curium dat Back2school heet. Kinderen en jongeren tussen de 8 en 18 jaar die niet meer of met veel moeite naar school gaan, kunnen behandeling volgen bij het back2school-team.

Figuur 9 Aantal geconstateerde absoluut verzuimers per gemeente

De meeste gemeenten hebben minder absoluut verzuimers dan vorig jaar. Vooral bij de gemeenten Leiden, Leiderdorp en Noordwijk zette een flinke daling in. Vorig jaar was het absoluut verzuim hoger vanwege de komst van asielzoekers en het ontbreken van een passende school.

Het gaat veelal om jongeren die vanwege angsten thuis zitten. Het zou mooi zijn als het onderwijs en de zorg dit soort programma's samen kunnen oppakken. '

Volgens Erik is het de rol van het Samenwerkingsverband om een dekkend onderwijsaanbod te creëren. 'Hebben wij voldoende plekken voor alle leerlingen en is het dekkend?', stelt Erik. 'De rol van het samenwerkingsverband is om te zorgen dat er geen kinderen tussen wal en schip vallen.'

Momenteel zijn er al meerdere jongeren die via deze pilot onderwijs volgen. Douwe Splinter van de Leo Kannerschool denkt dat het een duurzame oplossing zou zijn om bij dagbestedingsopvang voor jongeren, kleine, goed geoutilleerde leslokalen te realiseren. 'En met een bekostiging voor de scholen, zodat er voldoende gekwalificeerde leerkrachten kunnen worden ingezet. Daar hebben jongeren immers recht op.'

Redenen absoluut verzuim

De drie meest voorkomende redenen van absoluut verzuim zijn: leerlingen zoeken naar een passende onderwijsplek, zijn verhuisd maar niet uitgeschreven uit Basisregistratie Personen (BRP) of hebben geen passende onderwijsplek kunnen vinden op het MBO. Er is ook een groep die nog in begeleiding is bij de leerplichtambtenaar en waarbij de oorzaak nog niet bepaald is. Het gaat in 60% van de gevallen van absoluut verzuim om leerlingen die 16 of 17 jaar zijn. De meest voorkomende oorzaken van absoluut verzuim bij deze groep, is geen passende MBO-opleiding kunnen vinden of op zoek zijn naar een passende onderwijsplek.

Tabel 2 Redenen absoluut verzuim

Reden	Aantal	%
Zoeken naar passende onderwijsplek	18	16%
Verhuisd, maar niet uitgeschreven uit BRP	18	16%
Nog in begeleiding, oorzaak nog niet vastgelegd	18	16%
Geen passende opleiding (MBO)	17	15%
In afwachting van vrijstelling	12	11%
Student wacht op instroommoment	10	9%
Aanmeldprocedure school	7	6%
Student wordt niet op MBO school aangenomen	6	5%
Ouders schrijven hun kind niet in op school	5	4%
Wachttijst anderstaligen	2	2%

Van de 113 absoluut verzuim-jongeren volgden er 61 drie maanden of langer geen onderwijs. Dit is minder dan vorig jaar, toen waren dat 89 leerlingen. Een kwart van de 61 leerlingen bleek verhuisd, maar niet uitgeschreven uit het BRP. Het zoeken naar een passende onderwijsplek (21%) en geen passende opleiding (18%) op het MBO kunnen vinden, zijn daarnaast de meest voorkomende redenen bij deze groep. Ook wachten zeven leerlingen (11%) op een instroommoment en zes leerlingen (10%) op een vrijstelling.

Aanpak RBL

Van de 113 leerlingen waarbij absoluut verzuim is geconstateerd, zijn er 79 processen van absoluut verzuim afgesloten.

Tabel 3 Afhandeling Absoluut verzuim

Afdoeningen	Aantal
In begeleiding	34
Leeftijdsgrens bereikt	28
Weer naar school	20
Verhuisd	19
Vrijstelling	7
PV	5
Niet meer kwalificatieplichtig	1

Hiervan zijn er twintig inmiddels weer naar school. 34 leerlingen zijn nog in begeleiding van de leerplichtambtenaar en 28 leerlingen hebben de leeftijdsgrens bereikt.

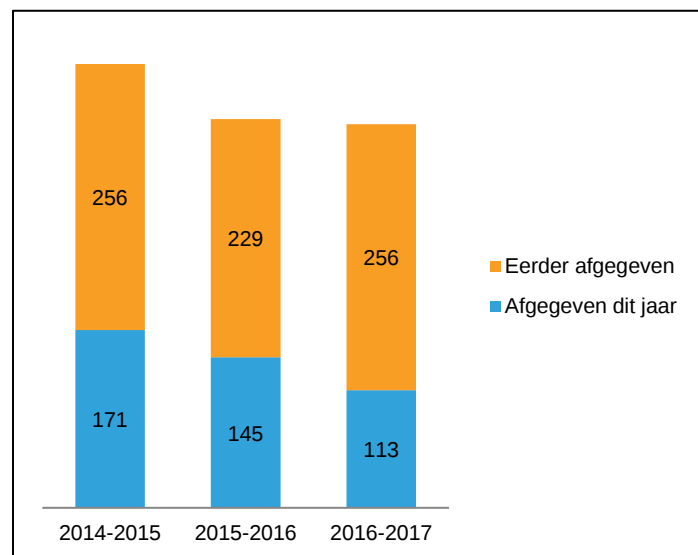
2.5 Kinderen die niet naar school kunnen (Vrijstelling)

In Nederland zijn kinderen in de leeftijd van 5 tot en met 15 jaar verplicht om onderwijs te volgen. 16- en 17-jarigen zijn verplicht een startkwalificatie te halen, en soms komen kinderen in aanmerking voor een vrijstelling.

Vrijstellingen

Kinderen kunnen op basis van een aantal redenen worden vrijgesteld van de leerplicht. Ouders kunnen een aanvraag voor een vrijstelling indienen bij het RBL. Dit doen zij in het schooljaar voorafgaand aan het schooljaar waarin de vrijstelling moet gelden. Bij een aanvraag bepaalt de leerplichtambtenaar of er gegronde redenen zijn om de vrijstelling te verlenen.

Figuur 10 Aantal vrijstellingen afgegeven

In het schooljaar 2016-2017 zijn er 369 leerlingen vrijgesteld waarvan 256 leerlingen al eerder dan dit schooljaar een vrijstelling hadden. Dat betekent dat er 113 leerlingen dit schooljaar vrijgesteld zijn door de leerplichtambtenaar. Het aantal vrijstellingen is ten opzichte van vorig jaar op hetzelfde niveau gebleven.

Reden Vrijstelling

Een vrijstelling kan worden afgegeven voor (een gedeelte van) een schooljaar. Vrijstelling kan in de volgende situaties ontstaan:

- Vervangende leerplicht: inschrijving op andere school (art. 3a);
- Vervangende leerplicht inschrijving op andere school (16 jarige)(art.3b);
- Bij lichamelijke of psychische ongeschiktheid van de leerling (art. 5 onder a);
- Als de ouders overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs (art. 5 onder b);
- Als de leerplichtige onderwijs volgt in het buitenland (art. 5 onder c);
- Vanwege bijzondere omstandigheden, waarbij de jongere op andere wijze onderwijs volgt (art.11g);
- Volgen van niet regulier onderwijs (art.15).

Tabel 4 Vrijstellingen per artikel en gemeente

Vrijstelling	Regio	Hillegom	Kaag en Braassem	Katwijk	Leiden	Leiderdorp	Lisse	Noordwijk	Noordwijkerhout	Oegstgeest	Teylingen	Voorschoten	Zoeterwoude
Inschrijving op andere school of instelling (3a)	2	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Inschrijving op andere school (16 jarige, 3b)	6	0	0	1	0	0	1	2	0	0	2	0	0
Lichamelijke en/of psychische gronden (5 onder a)	225	7	8	48	51	23	5	22	8	7	11	11	24
Bedenkingen tegen richting onderwijs (5 onder b)	15	1	0	1	9	2	1	0	1	0	0	0	0
Onderwijs in het buitenland (5 onder c)	80	2	3	7	40	6	3	9	0	4	3	3	0
Bijzondere omstandigheden, jongere volgt onderwijs op andere wijze (11g)	8	0	0	2	5	0	0	1	0	0	0	0	0
Volgen van niet regulier onderwijs (15)	33	1	4	10	7	3	1	3	1	0	2	1	0
Totaal	369	11	15	69	112	34	11	38	10	12	18	15	24

Dit jaar zijn er honderd vrijstellingen afgegeven op basis van lichamelijke en/of psychische gronden. Vorig jaar waren dat 98 vrijstellingen. Door een administratieve vertraging zijn 46 vrijstellingen die vorig jaar waren toegekend niet meegerekend in het jaarverslag over het schooljaar 2015-2016. Dit betekent dat er dus niet 52 vrijstellingen 5 onder a zijn verleend in het schooljaar 2015-2016, maar 98. Het aantal vrijstellingen op basis van artikel 5 onder a is dus op hetzelfde niveau als vorig jaar gebleven. Het RBL heeft structureel overleg met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en streeft ernaar zoveel mogelijk kinderen een passende onderwijsplek te bieden.

Schoolbezoeken en schoolcontroles

In het basisonderwijs, voortgezet- en speciaal onderwijs is het uitgangspunt van de schoolbezoeken samenwerking. Samen met de schooldirectie analyseert de leerplichtambtenaar het verzuim op die school(locatie) en adviseert vervolgens omtrent registratie en aanpak.

In het MBO zijn de verzuimcontroles door het RBL op aanwijzing van de onderwijsinspectie gestopt. Andere gemeenten en Regionale Bureaus Leerplicht met een samenwerkingsovereenkomst hebben dezelfde aanwijzing gehad. Regelmatig is er contact met de onderwijsinspectie over een hernieuwde invulling. Definitieve afspraken worden gemaakt als de Leerplichtwet is aangepast. Naar verwachting in 2019.

Hoofdstuk 3 RMC: 18-22 jaar

RMC-functie

Het RBL Holland Rijnland voert naast de leerplichtfunctie en de kwalificatieplicht ook de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) uit, ten behoeve van voortijdig schoolverlaters. Jongeren tot 23 jaar die zonder een startkwalificatie het onderwijs verlaten, kunnen RMC-trajectbegeleiding krijgen en worden begeleid naar school, werk of een combinatie hiervan.

Dit hoofdstuk heeft betrekking op jongeren tot 23 jaar uit de RMC-regio Zuid-Holland Noord die geen startkwalificatie hebben. Eerst wordt een schets gemaakt van de populatie, vervolgens wordt ingegaan op het verzuim onder 18-plussers en ten slotte wordt gekeken naar RMC-begeleiding.

Uitgebreide cijfers over VSV'ers zijn niet opgenomen in dit jaarverslag. De landelijke cijfers over voortijdig schoolverlaten van het schooljaar 2016-2017 worden in de VSV factsheet gepubliceerd en aan de gemeenten gestuurd. Wel zijn de inspanningen van het RMC ten behoeve van de VSV'ers weergegeven.

3.1 Jongeren met problemen op school

Het RMC probeert in samenwerking met school problemen vroegtijdig te constateren en oplossingen te vinden zodat jongeren op school blijven. Het RMC doet hiervoor twee dingen:

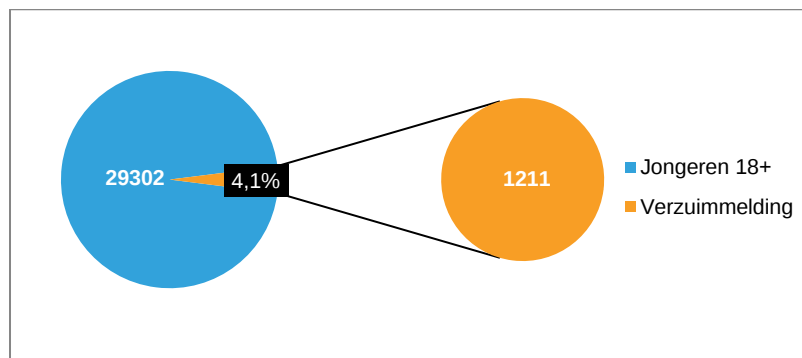
- verzuimgesprekken voor 18-plussers;
- (preventieve) trajectbegeleiding.

Verzuim 18+

Het oppakken van 18+ verzuim is een extra (niet wettelijke) taak van het RMC die preventief wordt ingezet om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Verzuim is vaak een indicatie van achterliggende problematiek. Met afspraken tussen jongere, school en RMC probeert RMC te voorkomen dat jongeren uitvallen van school. In het schooljaar 2016-2017 waren er 2964 verzuimmeldingen. Deze meldingen hadden betrekking op 1211 jongeren. Vorig schooljaar waren er 3104 meldingen over 1204 jongeren.

Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland
2016-2017

Figuur 11 Aantal jongeren 18+ regio Zuid-Holland Noord met unieke melding

Het RMC is fysiek vaak aanwezig op de ROC's, waardoor er korte lijnen zijn tussen de RMC-casemanagers en de scholen. Het RMC constateert dat de MBO's steeds meer zelf de verantwoordelijkheid nemen bij de aanpak van verzuim. Hierdoor neemt het aantal door RMC gevoerde verzuimgesprekken af. Het RMC richt zich voornamelijk op die jongeren waar het risico op schooluitval bestaat en waar problematiek is die buiten de school ligt.

Tabel 5 Resultaten verzuimgesprekken 18+

Afhandeling	2015-2016		2016-2017	
Afspraken met de jongere	325	57,2%	283	53,9%
Onbereikbaar	95	16,7%	98	18,7%
Jongere gaat zich uitschrijven	65	11,4%	72	13,7%
Verzuim is niet verwijtbaar	27	4,8%	34	6,5%
Verzuim niet geconstateerd	42	7,4%	31	5,9%
Jongere wil RMC begeleiding	11	1,9%	3	0,6%
Jongere is verhuisd	0	0,0%	3	0,6%
De leeftijdsgrens is bereikt	3	0,5%	1	0,2%
Totaal	568	100,0%	525	100,0%

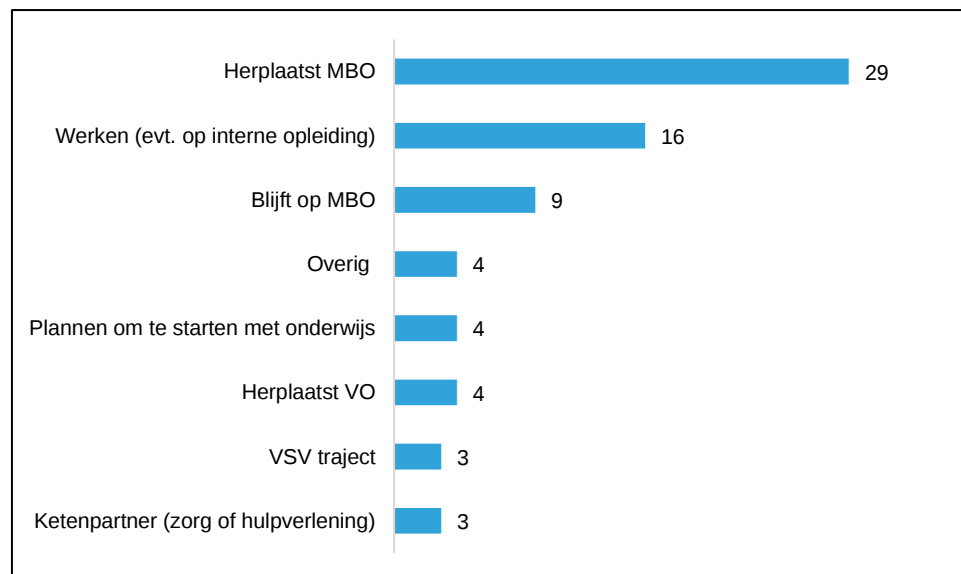
Trajectbegeleiding op school

Na een verzuimgesprek of door signalen van school, kan het RMC trajectbegeleiding bieden aan jongeren. De kern is aan te sluiten op de wensen, ambities en dromen van jongeren. Met een toekomstplan wordt gekeken welke stappen de jongere kan zetten naar een andere opleiding, een (tijdelijke) baan of de hulpverlening. Hier kan eventueel aanvullende ondersteuning worden ingeschakeld, zoals begeleiding vanuit school, de jeugdhulpverlening, een Pluscoach, Studio Moio, Buitenkans of het trainingsprogramma Forward.

In het schooljaar 2016-2017 zijn 74 preventieve trajecten gestart. Dit is vergelijkbaar met het vorig schooljaar, toen waren dit er 79. Vorig jaar was er een afname in het aantal gestarte preventieve trajecten, omdat de school meer zelf oppakt op het gebied van preventieve begeleiding. Die trend zet door en het RMC richt zich meer op jongeren met meervoudige problematiek.

In het schooljaar 2016-2017 zijn 73 trajecten afgerond. Vorig jaar waren er 96 preventieve trajecten (van 94 jongeren) afgerond. Een afgesloten traject kan ook in een eerder schooljaar zijn gestart.

Figuur 12 Stand van zaken jongeren die preventie traject hebben doorlopen

Over Forward

“We hebben de training vanuit het RMC steeds verder geprofessionaliseerd, en maken bijvoorbeeld gebruik van een deelnemerscontract. Jongeren voelen zich hierdoor serieuzer genomen en het geeft hen een verantwoordelijkheidsgevoel, waardoor ze positief de training ingaan. We hebben veel mond-tot-mondreclame; Forward wordt een gevestigde naam.”

De synergie met de school is heel waardevol. Vanuit ROC Leiden is er ook een medewerker die de training geeft. Die combinatie is krachtig; ervaring met studenten én schoolverlaters. Precies voor wie de training is bedoeld. Tijdens de training organiseren we bedrijfsbezoeken. Zo bezochten we bedrijven als C&A, Cardea, Holiday Inn en een makelaarskantoor. Maar er zijn ook professionals die voorlichting komen geven, bijvoorbeeld een defensiemedewerker en een zelfstandig ondernemer.

Annemarie, casemanager RBL

Van de preventieve trajecten die zijn afgerond, is onderzocht wat de jongeren nu doen. In totaal blijkt 64% van de jongeren op school te zitten of plannen te hebben richting het onderwijs. Ook bleek 22% aan het werk.

Biedt jongere perspectief met Forward

Het RMC biedt samen met de ROC's het trainingsprogramma Forward aan. Dit is een intensief oriëntatie- en motivatieprogramma van drie weken voor jongeren die een verkeerde studiekeuze hebben gemaakt. Forward blijkt een succesvol programma bij het vinden van een goede studiekeuze. De doelgroep van Forward bestaat uit jongeren die uitgevallen zijn, maar ook jongeren die nog wel student zijn. Het grootste gedeelte van de jongeren die Forward volgden, zat nog op school. Er wordt een intakegesprek gehouden met de jongere en de ouders erbij, want het is namelijk belangrijk dat een jongere gemotiveerd is.

In het schooljaar 2016-2017 hebben dertig jongeren de training Forward afgerond. Via de nazorg blijven de jongeren in beeld. Hierdoor weten we dat 70% van de deelnemers (21) is aangenomen bij hun nieuwe opleiding en 13% van de deelnemers (4) nog in de aanmeldfase voor een opleiding zit. Verder zijn er twee jongeren aan het werk, heeft één jongere een tussenjaar genomen, is één jongere net moeder geworden en van één jongere weten we het niet.

3.2 Jongeren die zijn gestopt met school (voortijdig schoolverlater)

Ondanks de inspanningen van scholen, het RMC en andere projecten, vallen er toch nog jongeren uit van school. Met de onderwijsinstellingen zijn afspraken gemaakt over een goede overdracht van voortijdig schoolverlaters (VSV'ers). Alle uitvallers worden actief door het RMC benaderd om samen te kijken naar de mogelijkheden voor scholing of werk. Cijfers over aantallen en achtergronden van de nieuwe VSV'ers zijn (nagenoeg) niet meegenomen in dit jaarverslag omdat deze cijfers beschikbaar komen in maart 2018. Hier wordt een aparte rapportage over gemaakt. Wel zijn de inspanningen van het RMC ten behoeve van de VSV'ers weergegeven.

Voortijdig schoolverlaters (VSV'ers)

Nieuwe VSV'ers zijn alle jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie die in het schooljaar 2015-2016 zonder diploma zijn uitgevallen uit het onderwijs.

Oude VSV'ers zijn jongeren tot 23 die zijn uitgevallen in een eerder schooljaar, nog niet in het bezit zijn van een startkwalificatie en niet staan ingeschreven bij een onderwijsinstelling.

Een jongere aan het woord over Forward

Thijs, 18 jaar, volgde de training Forward. Hij koos voor de training om te kijken welke richting bij hem past.

"Ik heb een beter beeld van wat ik wil gaan doen."

Hij ervoer de training als leuk en interessant.

"Leuke dingen zijn de interactieve opdrachten en de presentaties van bedrijven."

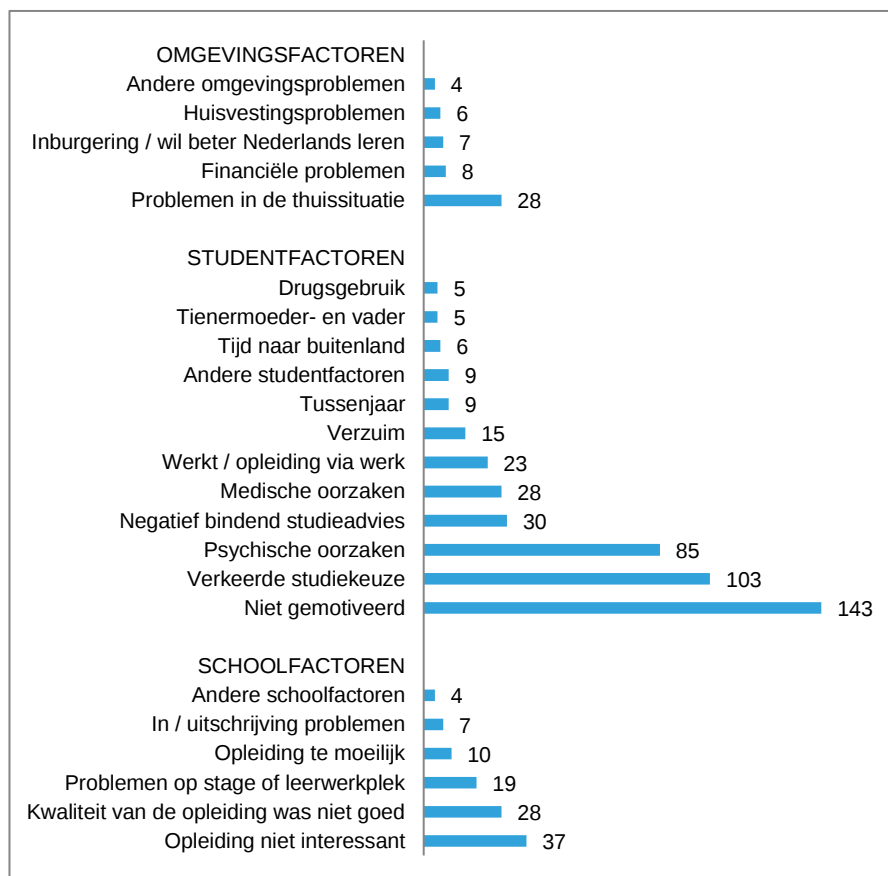
Hij zou de training zeker aanraden aan andere jongeren die nog niet weten wat ze willen. Hij kreeg immers een beter beeld van wat hij wil gaan doen.

"Ik ben nu aangenomen bij een nieuwe opleiding."

Waarom jongeren stoppen met school

Bij 413 jongeren die gedurende het schooljaar zijn gestopt met hun opleiding is nagevraagd wat de redenen zijn waarom ze zijn uitgevallen of dreigen uit te vallen. Deze uitvraag is met name gedaan bij het bellen van nieuwe VSV'ers. Het was per persoon mogelijk meerdere redenen op te geven en de verschillende redenen sluiten elkaar niet uit.

Figuur 13 Probleemfactoren bij uitval of dreigend uitval

Waarom jongeren uitvallen op school

De belangrijkste reden waarom jongeren vroegtijdig schoolverlaten, komt door het verlies aan motivatie. Dit komt bijvoorbeeld doordat leerlingen een verkeerde studiekeuze maakten. Maar het gebeurt ook dat leerlingen andere verwachtingen hadden bij een opleiding. Soms zijn leerlingen teleurgesteld over de lessen en willen ze meer praktijkgerichte vakken. Andere leerlingen missen persoonlijke aandacht en voelen zich niet gezien. Je merkt dan ook dat de meerderheid van de jongeren gebaat is bij kleinschalig onderwijs.'

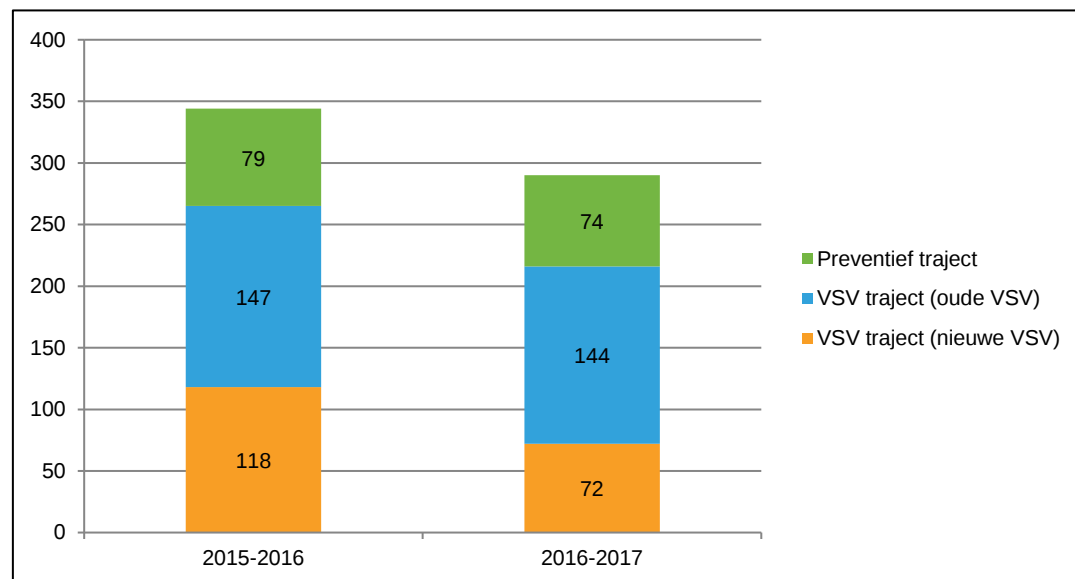
André, casemanager RBL

De redenen die vaak opgegeven worden door jongeren zijn meestal studentgebonden. Jongeren zijn niet meer gemotiveerd voor hun opleiding, ze hebben een verkeerde studiekeuze gemaakt of psychische oorzaken spelen een rol. Veelvoorkomende redenen die samenhangen met het onderwijs zijn leerlingen die de opleiding niet meer interessant vinden of aangeven dat de kwaliteit van de opleiding niet goed was. Bij de omgevingsfactoren komt problemen in de thuissituatie het meeste voor.

Trajecten voortijdig schoolverlaters

In het jaar 2016-2017 startten 216 VSV-trajecten. Vorig jaar, waren dat 265 trajecten. Het aantal gestarte trajecten voor oud-VSV'ers is nagenoeg gelijk gebleven en het aantal trajecten voor nieuwe VSV'ers is gedaald.

Figuur 14 Aantal gestarte RMC-trajecten

Wat zijn succesfactoren in de begeleiding van jongeren?

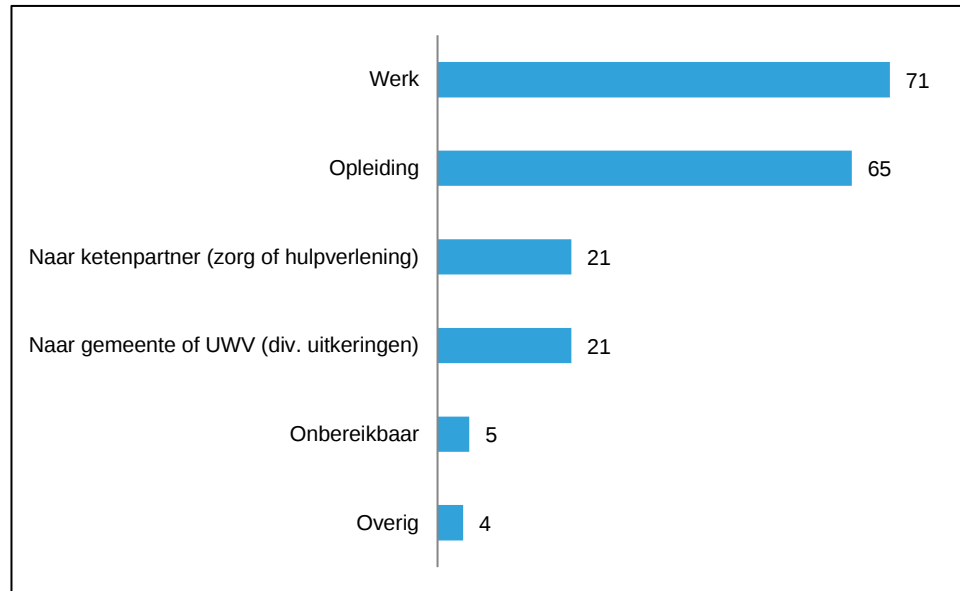
Zelfreflectie van jongeren is een belangrijke succesfactor. "As ze naar zichzelf kunnen kijken, is de kans op succes groter" Een voorbeeld: ik kijk samen met een jongere naar filmpjes over beroepen. Daarna bespreken we: past dit bij jou? Heb je de juiste vaardigheden voor dit beroep?

Daarnaast zijn ouderbetrokkenheid en persoonlijke benadering belangrijk. Nodig de ouders niet uit voor een informatieavond, dat is te vrijblijvend maar voor een eerste gesprek met de mentor.

Annemarie, casemanager RBL

In het schooljaar 2016-2017 werden 195 VSV-trajecten afgesloten. Het gaat om 187 jongeren. 73% van de jongeren is na een traject opnieuw ingestroomd op het onderwijs of is aan het werk. 22% van de jongeren werd doorverwezen naar een ketenpartner, bijvoorbeeld de dienst Werk & inkomen van een gemeente of een JGT.

Figuur 15 Stand van zaken jongeren die curatief traject hebben afgesloten

Uit de cijfers blijkt dat er minder trajecten zijn gestart, maar dat de trajecten vaker leiden naar onderwijs of werk.

Veel voortijdig schoolverlaters willen geen begeleiding

Het RMC heeft met elke jongere een persoonlijk gesprek, op school of na uitval. Veel jongeren zijn al bekend bij een casemanager, bijvoorbeeld na een verzuim- of toekomstgesprek. Veel jongeren worden na uitval alsnog gebeld om te vragen hoe het met ze gaat. De plannen en wensen van de jongere staan centraal in het gesprek, maar er wordt ook informatie verstrekt over (opleidings-) mogelijkheden en gevraagd waarom ze gestopt zijn op school en wat hun dagbesteding is. In het schooljaar 2016-2017 zijn er 487 jongeren gebeld. Van deze jongeren is 57% bereikt via de telefoon.

Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland
2016-2017

Tabel 6 Reden waarom jongeren geen trajectbegeleiding willen

Reden geen begeleiding	Aantal	Percentage
Heeft werk	129	31,0%
Heeft opleiding of weet welke opleiding hij/zij wil gaan doen	111	26,7%
Zorgbegeleiding en/of psychische problemen	69	16,6%
Werkt nu, wil later met een opleiding gaan starten	45	10,8%
Wil eerst zelf zoeken	41	9,9%
Verhuisd	6	1,4%
Overig	15	3,6%
Totaal	416	100,0%

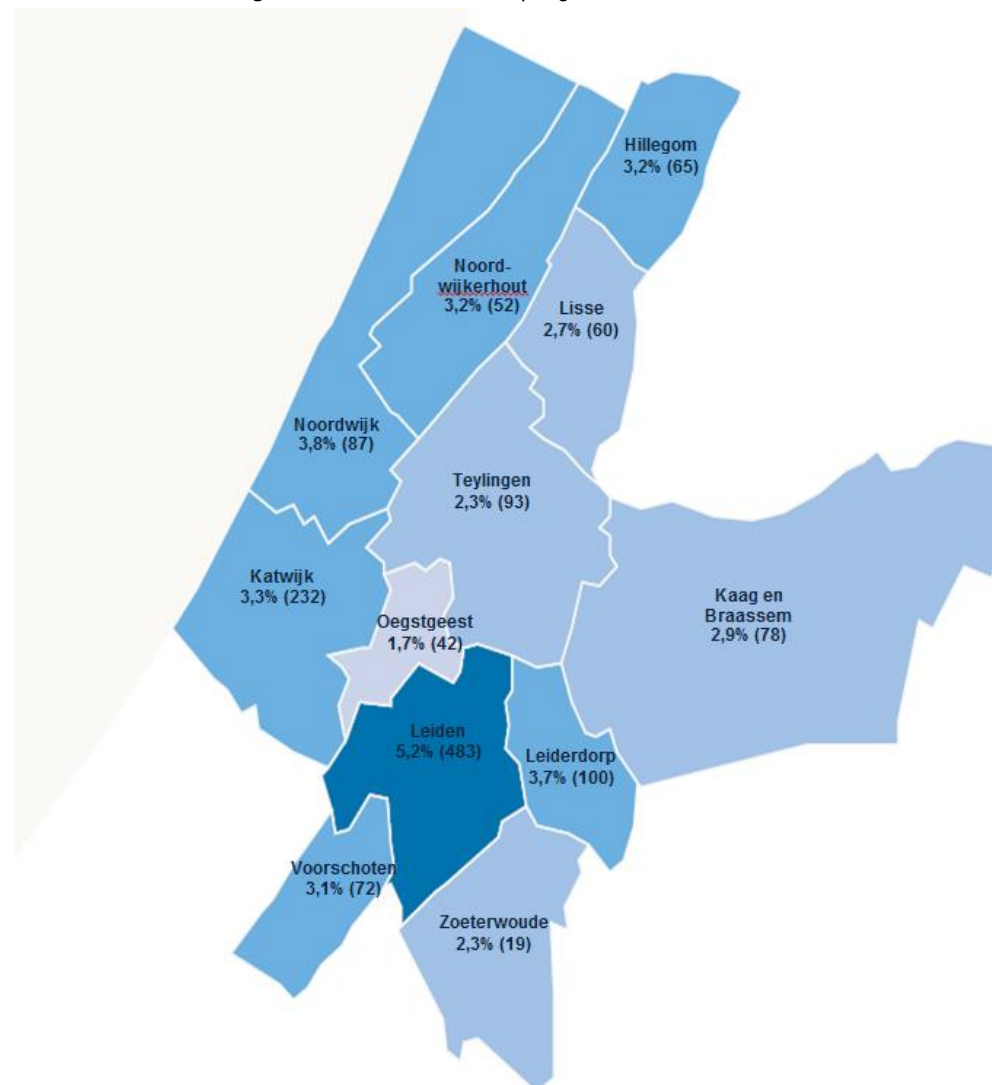
In tabel 6 staan de redenen aangegeven waarom jongeren geen trajectbegeleiding willen. Jongeren zijn aan het werk of weten welke opleiding ze gaan starten. Ook zijn er veel jongeren die al begeleiding ontvangen vanuit de zorg.

De jongeren die niet bereikt zijn op school of via de telefoon, worden thuis bezocht of krijgen een brief.

Jongeren die al langer van school zijn uitgevallen

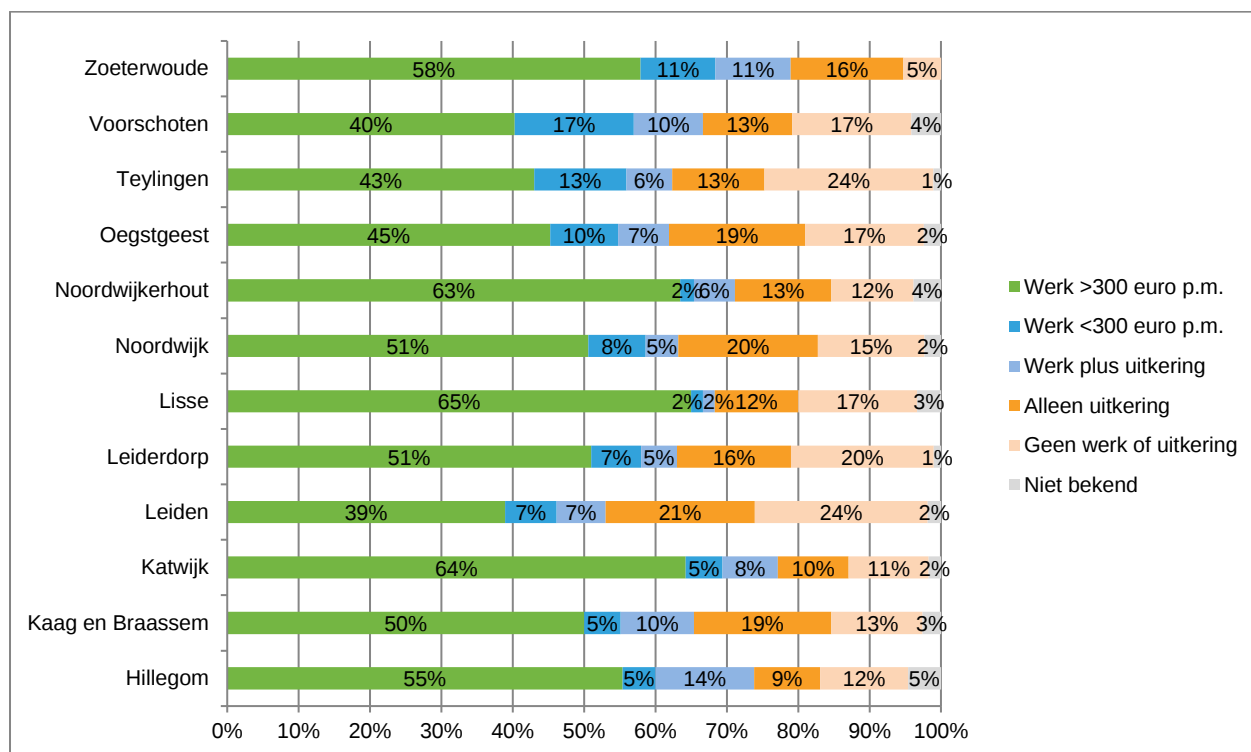
Jongeren die al langer van school zijn uitgevallen noemen we oud-VSV'ers. Dit zijn jongeren die voor 31 juli 2016 uitgevallen zijn van school. In figuur 16 is weergegeven hoeveel oud-VSV'ers er zijn ten opzichte van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar. In totaal zijn dit 1383 jongeren. Het gemiddelde percentage oud – VSV'ers in de regio is 3,5 %.

Figuur 16 Kaart oud VSV'ers per gemeente

Van de jongeren die al langer van school zijn uitgevallen is nagegaan of ze op dit moment werk en/of een uitkering hebben. In de regio heeft 56% van de jongeren werk, 7% zowel een uitkering als werk, 16% alleen een uitkering en 18% geen werk of uitkering. Van een klein deel (2%) zijn nog geen gegevens bekend, omdat bijvoorbeeld de adresgegevens niet bekend zijn of jongeren nog geen 18 zijn waardoor we ze niet kunnen bevragen.

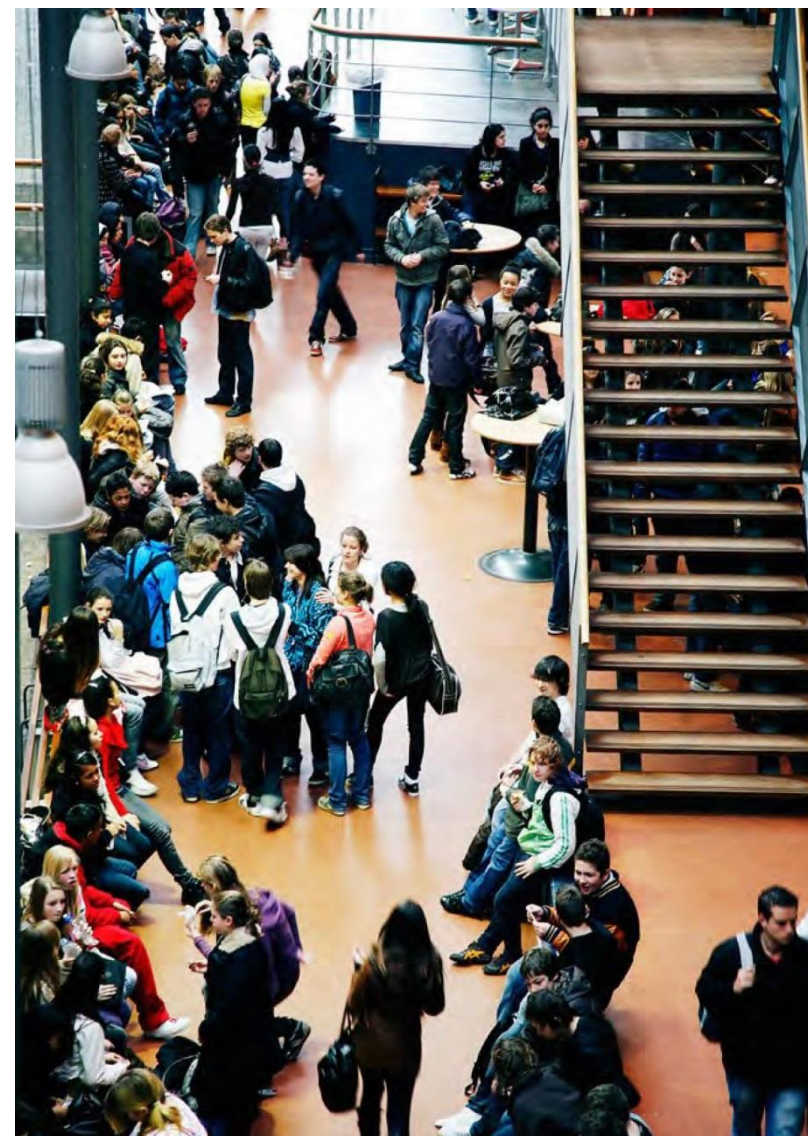
Figuur 17 Status oud VSV

Er zijn verschillen per gemeente in hoeverre de jongeren aan het werk zijn. In Katwijk, Lisse en Noordwijkerhout zijn veel jongeren aan het werk. In Leiden zijn minder jongeren aan het werk. In de factsheet per gemeente is geografisch aangegeven waar oud-VSV'ers in de gemeente wonen. Hierbij is aangegeven of ze werk een uitkering of een combinatie hebben. Niet alleen tussen maar ook binnen gemeenten zijn verschillen in het aantal VSV'ers en de mate waarin ze werk of een uitkering hebben.

Slotwoord

Het jaarverslag geeft een overzicht van de belangrijkste cijfers en trends van het afgelopen schooljaar. Vanaf dit jaar maakt het RBL een jaarplan met daarin de verbeteringen die het RBL doorvoert om meer jongeren op school te krijgen. Dit jaarplan wordt gemaakt naar aanleiding van dit jaarverslag, de input vanuit de gemeenten en de ervaringen van de eigen medewerkers. De (cijfermatige) ontwikkelingen worden, samen met gemeenten, omgezet in meetbare doelen en verbeterde werkwijzen. Hiermee wil het RBL flexibel inspelen op nieuwe ontwikkelingen en veranderende inzichten.

Factsheet gemeente Kaag en Braassem
Schooljaar 2016-2017

LEERPLICHT

In tabel 1 is een vergelijking gemaakt van Kaag en Braassem met de regio op het gebied van: leerlingen met verzuimmelding, langdurig verzuim, risico-leerlingen, absoluut verzuim en het aantal vrijstellingen.

Tabel 1 Vergelijking met regio

	Aantal	%	Regionaal aantal	Regionaal %
Leerlingen met melding relatief verzuim	107	2,66%	1476	2,40%
Langdurig verzuim	2	0,05%	19	0,03%
Risico-leerling	16	0,40%	131	0,21%
Absoluut verzuim	5	0,12%	113	0,18%
Vrijstellingen	15	0,37%	369	0,60%

LEERLINGEN DIE SOMS NIET NAAR SCHOOL KOMEN (VERZUIM)

Kaag en Braassem telt een totaal aantal verzuimers van 107 in het schooljaar 2016-2017. Dit betekent dat 2,7% van de leer- en kwalificatieplichtige jongeren uit Kaag en Braassem afgelopen jaar één of meerdere verzuimmeldingen had. In de regio Holland Rijnland ligt dit percentage op 2,4%.

Van de 129 meldingen zijn 72 meldingen geconstateerd. Drie kwart van de meldingen is afgehandeld met een waarschuwing of door middel van afspraken. Als deze maatregelen niet tot het gewenste resultaat leiden kan een leerplichtambtenaar een Halt-straf of proces-verbaal inzetten.

Tabel 2 Wijze van afsluiten geconstateerd verzuim

Verzuim	2015-2016	% 2015-2016	2016-2017	% 2016-2017
Waarschuwing	43	55,8%	44	61,1%
Afspraken	15	19,5%	10	13,9%
HALT	4	5,2%	4	5,6%
Verzuim niet verwijtbaar	10	13,0%	9	12,5%
Proces verbaal	3	3,9%	2	2,8%
Toestemming	2	2,6%	1	1,4%
Verhuisd	0	0,0%	1	1,4%
Vrijstelling	0	0,0%	1	1,4%
Zorgverwijzing	0	0,0%	0	0,0%
Geconstateerd	77	100,0%	72	100,0%

LEERLINGEN DIE LANGDURIG NIET OF AMPER NAAR SCHOOL GAAN

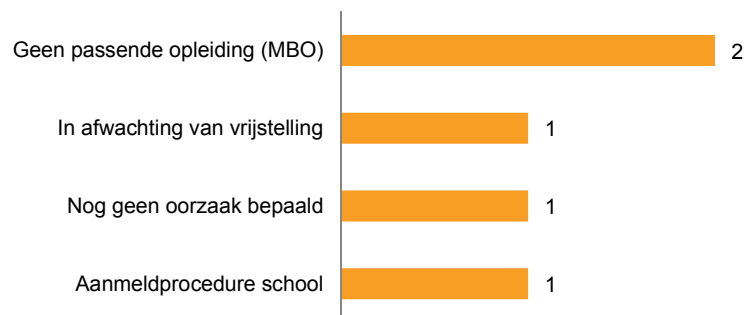
In Kaag en Braassem is bij twee leerlingen **langdurig verzuim** geconstateerd in het schooljaar 2016-2017. Dit houdt in dat een jongere ongeoorloofd langer dan vier weken verzuimt. Deze twee leerlingen zijn inmiddels weer naar school

Daarnaast telt de gemeente Kaag en Braassem zestien **risicoleerlingen**, waarvan tien leerlingen langer dan drie maanden thuiszaten. Bij risicoleerlingen is geen sprake van ongeoorloofd verzuim. Het zijn leerlingen die om verschillende redenen vaak een langere periode (minimaal vier weken) niet naar school gaan en waar een risico is op schooluitval.

KINDEREN DIE NIET INGESCHREVEN STAAN OP SCHOOL (ABSOLUUT VERZUIM)

Bij vijf leerlingen uit de gemeente Kaag en Braassem is absoluut verzuim geconstateerd. Vorig jaar waren dit vier leerlingen. Een absoluut verzuimer is een jongere met leer-of kwalificatieplicht die niet staat ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling en niet is vrijgesteld van onderwijs. In figuur 1 is de reden van het absoluut verzuim weergegeven.

Figuur 1 Redenen absoluut verzuim

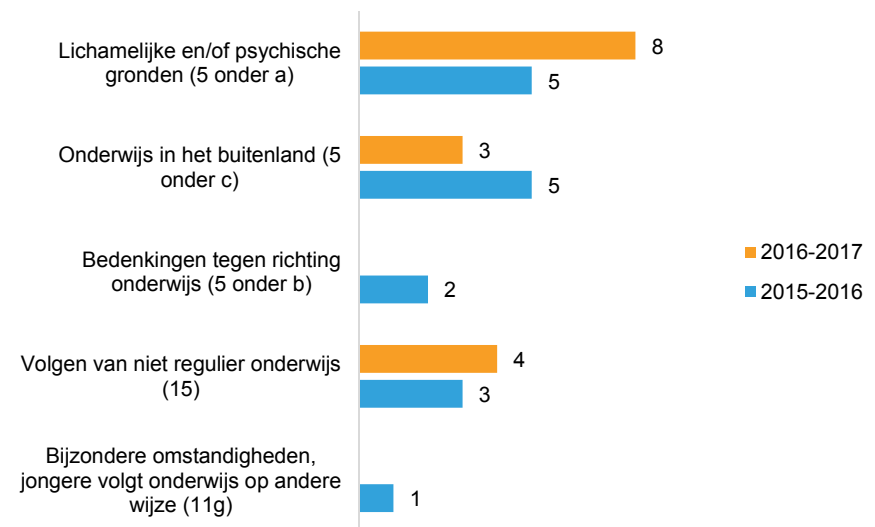

KINDEREN DIE NIET NAAR SCHOOL KUNNEN (VRIJSTELLING)

In Kaag en Braassem zijn dit jaar vier nieuwe vrijstellingen afgegeven. Elf vrijstellingen waren al eerder afgegeven. Dat betekent dat er in het schooljaar 2016-2017 in totaal vijftien leerlingen zijn vrijgesteld van onderwijs. Vorig jaar waren er zestien leerlingen met een vrijstelling.

Jongeren kunnen op basis van een aantal redenen worden vrijgesteld. Deze redenen zijn in figuur 2 te vinden. De meeste vrijstellingen worden afgegeven vanwege lichamelijke en/of psychische gronden.

Figuur 2 Vrijstellingen per artikel

Factsheet gemeente Kaag en Braassem
Schooljaar 2016-2017

RMC

LEERLINGEN MET PROBLEMEN OP SCHOOL

In vergelijking met vorig jaar is het aantal meldingen van verzuim gestegen, net zoals het aantal meldingen per unieke leerling. Met de grootste groep jongeren zijn afspraken gemaakt zoals in tabel 4 te zien is.

Tabel 3 Aantal meldingen 18+ verzuim

Meldingen	2015-2016	2016-2017
Meldingen verzuim 18+	227	212
Meldingen verzuim 18+ per leerling	78	79

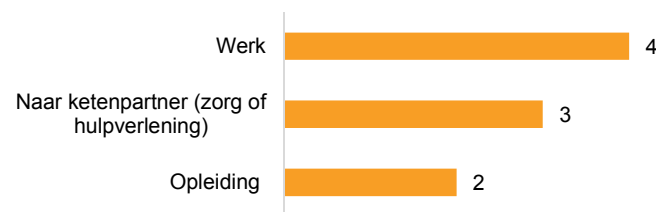
Tabel 4 Resultaten verzuimgesprekken 18+

Afhandeling	2015-2016	%	2016-2017	%
Afspraken met jongere	19	57,6%	13	43,3%
Jongere gaat zich uitschrijven	4	12,1%	4	13,3%
Onbereikbaar	6	18,2%	9	30,0%
De leeftijdsgrens is bereikt	0	0,0%	0	0,0%
Jongere wil RMC begeleiding	1	3,0%	0	0,0%
Jongere is verhuisd	0	0,0%	0	0,0%
Verzuim is niet verwijtbaar	1	3,0%	3	10,0%
Verzuim niet geconstateerd	2	6,1%	1	3,3%
Totaal	33	100,0%	30	100,0%

JONGEREN DIE ZIJN GESTOPT MET SCHOOL

Met onderwijsinstellingen zijn afspraken gemaakt over een goede overdracht van voortijdig schoolverlaters (VSV'ers). De jongeren worden door het RMC benaderd om samen te kijken naar mogelijkheden met betrekking tot scholing of werk.

Figuur 3 Stand van zaken jongeren die curatief traject hebben afgesloten

Binnen de gemeente Kaag en Braassem zijn negen trajecten afgesloten. Van deze trajecten werken de meeste jongeren (4).

Factsheet gemeente Kaag en Braassem
Schooljaar 2016-2017

Jongeren die al langer van school zijn uitgevallen

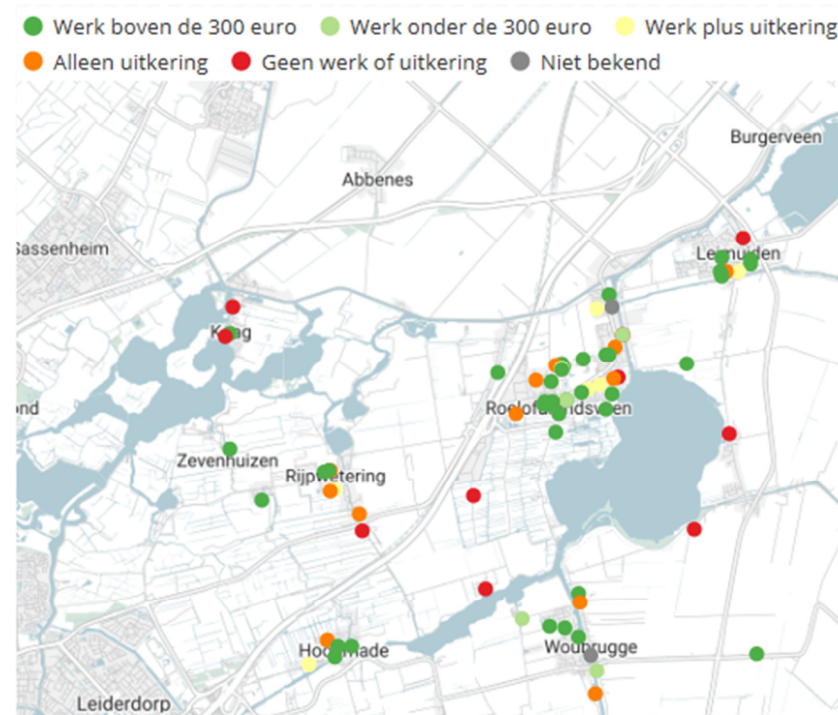
Jongeren die voor 31 juli 2016 zijn uitgevallen noemen we oud-VSV'ers. In tabel 5 is weergegeven of deze jongeren op dit moment werk en/of een uitkering hebben. Precies de helft van de jongeren heeft werk boven de 300 euro per maand.

Tabel 5 Status oud-VSV'ers

Status	Aantal	%
Werk boven 300 euro p.m.	39	50,0%
Werk onder 300 euro p.m.	4	5,1%
Werk plus uitkering	8	10,3%
Alleen uitkering	15	19,2%
Geen werk of uitkering	10	12,8%
Niet bekend	2	2,6%
Totaal	78	100,0%

In figuur 4 is aan de hand van punten te zien wat oud-VSV'ers op dit moment voor status hebben en in wat voor gebied ze wonen binnen Kaag en Braassem.

Figuur 4 Status oud-VSV'ers binnen de gemeente Kaag en Braassem

Jaarverslag 2016-2017

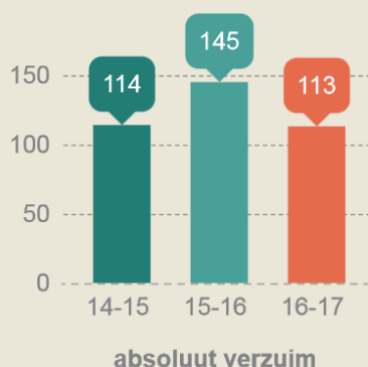
Doelstellingen beleidsplan 2015-2018

1

Thuiszitters

Het RBL streeft er naar om het aantal thuiszitters zover mogelijk terug te dringen.

Bij 19 leerlingen is **langdurig verzuim** geconstateerd

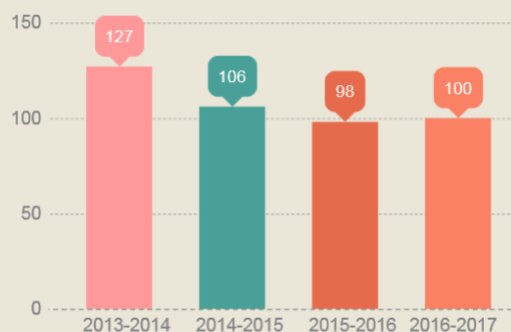

2

Vrijstellingen art 5 onder a

Het RBL wil het aantal nieuwe vrijstellingen op basis van psychische en/of lichamelijke gronden halveren.

3

Kwaliteit verzuimmelding mbo

De doelstelling is dat bij 75% van de meldingen daadwerkelijk ongeoorloofd verzuim wordt geconstateerd.

Deze doelstelling is behaald Bij 86% van de mbo meldingen met een afdoening wordt daadwerkelijk ongeoorloofd verzuim geconstateerd.

18+ verzuim

4

Het opvolgen van het verzuim 18+ door RMC moet jongeren aantoonbaar behouden voor voortijdig schooluitval.

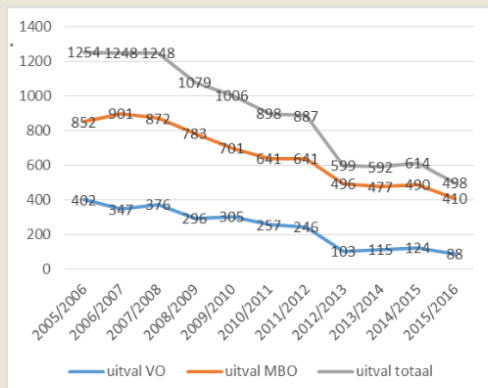
Het RMC is fysiek vaak aanwezig op de ROC's, waardoor er korte lijnen zijn tussen de RMC-casemanagers en de scholen. MBO's nemen steeds meer zelf verantwoordelijkheid bij de aanpak van verzuim, hierdoor neemt het aantal verzuimgesprekken af.

5

VSV'ers

Voor de RMC-regio Zuid-Holland Noord ligt het uitvalpercentage "slechts" op 1,59%, waardoor de RMC-regio Zuid-Holland Noord beter scoort dan het landelijk gemiddelde (1,7%).

6

Alle nieuwe en oude VSV'ers zijn dit schooljaar direct na uitschrijving benaderd door RMC voor trajectbegeleiding.

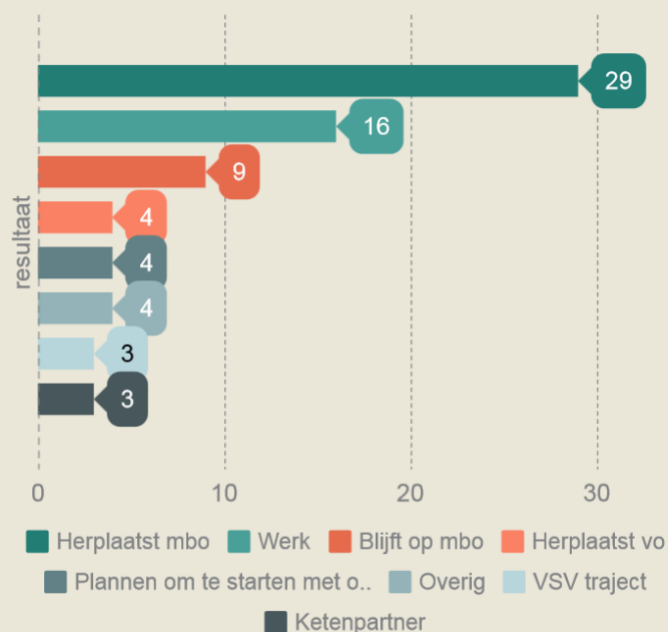
Alle oude VSV'ers zonder werk of inkomen zijn benaderd voor trajectbegeleiding. De casemanager gaat steeds vaker op huisbezoek.

Preventieve trajecten

Doelstelling is om 70% van de trajecten positief (naar onderwijs of werk) af te sluiten.

In het schooljaar 2016-2017 is deze doelstelling behaald.

Curatieve trajecten

Doelstelling is om 60% van de trajecten met een positief uitstroomresultaat af te sluiten.

In het schooljaar 2016-2017 is deze doelstelling behaald.

